

פרשת בשלח

מנהיגות

התוועדות – יי שבט תשל"ה

כל אדם נדרש להיות מלך בד' אמותיו, בביתו - שלא להתחשב ולא להתפעל מהעיכובים, ולעשות שהבית יהיה משכן לו יתברך - "ושכנתי בתוכם", "בתוך כל אחד ואחת".

ואלו שמוטלת עליהם שליחות, ובהשגחה העליונה יש ביכלתם להשפיע לא רק בד' אמותיהם שלהם, אלא גם בסביבתם, בעיר שלמה - נעשה השליח נשיא ומלך בכל העיר.

ומי שיש ביכלתו להשפיע על כל המדינה - נעשה מלך ונשיא, ועליו מוטלת השליחות על המדינה.

ועד שישנו מי שהוא "חד בדרא", כדברי הגמרא, או "תרי בדרא", ובאופן זה "איפסק עמודא דנהורא בין ידיה לכולי עלמא", ולכן יש ביכלתו להאיר את כל העולם.

ובענין זה הוא הקושי הגדול ביותר: כשאדם הוא בתחילתו - אינו מלך אלא על עצמו בלבד, בד' אמותיו שלו.

איש אינו נולד מיד כנשיא, מלך או מנהיג; הוא נעשה כזה לאחר שהוא גדל.

אבל מיד משנעשה בר-מצוה - כבר מוטלת עליו השליחות על גופו, "עיר קטנה זה הגוף", שלא יתפעל מה"מלך זקן וכסיל", אלא הוא יהפוך להיות המושל והשולט שם, וכאמור לעיל - "אתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא".

הוא יהפוך להיות המלך על גופו.

לאחר-מכן, כשעושים אותו למלך על כל משפחתו, לנשיא על משפחתו - נוצר קושי: עליו להתרגל שלא להלחם למען תועלת גופו אפילו כשהדבר מזיק למשפחתו - שהרי הוא הורגל להיות מלך על גופו - אלא מעתה עליו לדעת, שמוטלת עליו שליחות חשובה יותר; שהרבים - המשפחה - קודמים ליחיד, "יחיד ורבים הלכה כרבים".

וממילא, כאשר ישנה סתירה - עליו לוותר על ענינו של היחיד למען תועלת הרבים.

ובפרט, כפי שהתורה מסבירה, שסוף-כל-סוף הופך הדבר לטובה גם עבור היחיד כיחיד.

ועד"ז כאשר, לאחר-מכן, הוא נעשה משפיע ומנהיג בחוג גדול יותר: קודם לכן הורגל להנהיג קבוצה מצומצמת יותר, והורגל להגן על הקבוצה, "משאו ומתנו באמונה", לפעול באמונה לתועלת הקבוצה; ואילו כשבחרים אותו וממנים אותו למנהיג ולנשיא על ענין גדול יותר, הכולל בתוכו כמה וכמה קבוצות - אזי עומד הוא בפני נסיון מיוחד.

אלא שנותנים לו כוחות לעמוד בנסיון - לא להילחם למען קבוצתו בניגוד לתועלת הרבים של כל הקבוצות, אלא אדרבה - להסביר לעצמו ולסביבתו ש"יחיד ורבים הלכה כרבים".

ועד"ז דרגא על-גבי דרגא, עד שמגיעים לנשיא ומלך ש"אין עליו אלא הוי' אלקי", כדברי הגמרא בהוריות, שבמצב זה צריך להיות העיקר עבורו "איש אשר יצא לפניו ואשר יבוא לפניו" - אע"פ שהדבר כרוך בכך שלא יתנהג כפי שהורגל קודם לכן, כשהיה "קטן אתה בעיניך"; וכתוצאה מכך נגרמת תועלת גם עבור כל אנשי המדינה.

פרשת בשלח

ומכיון ש"אפילו ריש גרגותא מן שמיא קא ממנו ליה", ממנים אותו מלמעלה - דבר ברור הוא שנותנים לו כוחות לפעול בשליחות זו כדבעי.

ענין זה ראינו גם אצל בעל ההילולא: אע"פ שלפני שהיה מנהיג חב"ד בפועל, היה עיקר עסקו שבו היה עסוק בחוג מצומצם יותר - הרי לאחר-מכן, משנעשה נשיא חב"ד בפועל, התעסק בעיקר בדברים הנוגעים לכל עניני חב"ד, אע"פ שלשם כך היה עליו להקדיש מזמנו שהיה מיועד לשלימות היחיד ולתועלת היחיד.

ולאחר-מכן, משבאה "עת צרה היא ליעקב", והוא הפך על-ידי ההשגחה העליונה למנהיג ונשיא של כל ישראל - התעסק גם בדאגה לכך שיודפסו דפי אל"ף-בי"ת, שיקימו חדרים, ושילמדו "אל"ף-בי"ת" של יהדות, אע"פ שלשם כך היה עליו להפחית מהזמן שהיה יכול להקדיש להפצת חסידות וקבלה, רזין ורזין דרזין דאורייתא.

וכאמור לעיל, צריך להיות "זרעו בחיים": על כל אחד מוטלת השליחות להיות מלך ונשיא על עצמו, מבלי להתחשב ב"אל זר אשר בקרבך", ב"מלך זקן וכסיל"; ולאחר החתונה - צריך הוא להיות מלך ונשיא בביתו, שהבית יהיה בבחינת "ושכנתי בתוכם", כך שכל בית יהודי יהיה בית-מקדש לו יתברך.

ואלו שההשגחה העליונה העניקה להם נשיאות ומינוי על כמה בתים, על כמה קבוצות, על כמה שכונות, על כמה ערים - צריכים גם הם לדעת את עיקר תפקידם: לבקש את טובת הכלל.

ואזי סוף-כל-סוף בוודאי תהיה בזה גם טובת היחיד.

